

Fonksiyonel Programlama

Prof. Dr. Zekeriya ARVASI

Matematik ve Bilgisayar Bilimleri Bölümü

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

30 Nisan 2012

Neden Fonksiyonel Programlama?

Neden Fonksiyonel Programlama?

NEDEN FONKSİYONEL PROGRAMLAMA?

Neden Fonksiyonel Programlama?

Bilgisayar yardımı ile;

$91518013^{20981287} \bmod 363794227$

işlemini nasıl yapabiliriz?

Neden Fonksiyonel Programlama?

–MAPLE–

```
> 91518013 ^ 20981287 mod 363794227;
```

Neden Fonksiyonel Programlama?

–MAPLE–

```
> 91518013 ^ 20981287 mod 363794227;
```

Error, object too large

Neden Fonksiyonel Programlama?

$$20981287 = 16777216 + 4194304 + 8192 + 1024 + 512 + 32 + 4 + 2 + 1$$

Neden Fonksiyonel Programlama?

$$20981287 = 16777216 + 4194304 + 8192 + 1024 + 512 + 32 + 4 + 2 + 1$$

$$a^{20981287}$$

Neden Fonksiyonel Programlama?

$$20981287 = 16777216 + 4194304 + 8192 + 1024 + 512 + 32 + 4 + 2 + 1$$

$$a^{20981287} = a^{2^{24}+2^{22}+2^{13}+2^{10}+2^9+2^5+2^2+2^1+2^0}$$

Neden Fonksiyonel Programlama?

$$20981287 = 16777216 + 4194304 + 8192 + 1024 + 512 + 32 + 4 + 2 + 1$$

$$\begin{aligned} a^{20981287} &= a^{2^{24}+2^{22}+2^{13}+2^{10}+2^9+2^5+2^2+2^1+2^0} \\ &= a^{2^{24}} \cdot a^{2^{22}} \cdot a^{2^{13}} \cdot a^{2^{10}} \cdot a^{2^9} \cdot a^{2^5} \cdot a^{2^2} \cdot a^{2^1} \cdot a^{2^0} \end{aligned}$$

Neden Fonksiyonel Programlama?

Sonuç

20981287 kez çarpım yapmak yerine farklı bir algoritma ile 33 kez çarpım yapılarak aynı ifade hesaplanabilir.

Neden Fonksiyonel Programlama?

–MAPLE–

```
> 91518013 &^ 20981287 mod 363794227;
```

Neden Fonksiyonel Programlama?

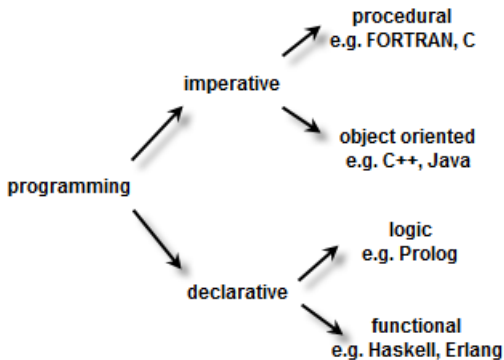
–MAPLE–

```
> 91518013 &^ 20981287 mod 363794227;
```

```
13021820
```

Neden Fonksiyonel Programlama?

Programlama Dilleri

Neden Fonksiyonel Programlama?

–Haskell–

```
> take 10 [1,2 . . ]
```

Neden Fonksiyonel Programlama?

–Haskell–

```
> take 10 [1,2 . . ]
```

```
[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10]
```

FPL

FONKSİYONEL PROGRAMLAMA DİLİ

(FUNCTIONAL PROGRAMMING LANGUAGE)

FPL-1

Veri Tipleri:

FPL-1

Veri Tipleri:

Int = $\mathbb{Z}$ = $\{\dots, -1, 0, 1, \dots\}$

Nat = $\mathbb{N}$ = $\{0, 1, 2, \dots\}$

Real = $\mathbb{R}$

Bool = $\{ \text{true} , \text{false} \}$

Char = ASCII Karakterler

Neden Fonksiyonel Programlama?

ASCII Tablosu

000	<nul>	016	>(dle)	032	sp	048	0	064	@	080	P	096	'	112	p
001	<soh>	017	<(dc1)	033	!	049	1	065	A	081	Q	097	a	113	q
002	<stx>	018	&(dc2)	034	"	050	2	066	B	082	R	098	b	114	r
003	<etx>	019	!!(dc3)	035	#	051	3	067	C	083	S	099	c	115	s
004	<eot>	020	¶(dc4)	036	\$	052	4	068	D	084	T	100	d	116	t
005	<enq>	021	§(nak)	037	%	053	5	069	E	085	U	101	e	117	u
006	<ack>	022	—(syn)	038	&	054	6	070	F	086	V	102	f	118	v
007	<bel>	023	‡(etb)	039	'	055	7	071	G	087	W	103	g	119	w
008	<bs>	024	†(can)	040	<	056	8	072	H	088	X	104	h	120	x
009	<tab>	025	↓(em)	041	>	057	9	073	I	089	Y	105	i	121	y
010	<lf>	026	→(eof)	042	*	058	:	074	J	090	Z	106	j	122	z
011	<vt>	027	←(esc)	043	+	059	;	075	K	091	[	107	k	123	{
012	<np>	028	↳(fs)	044	,	060	<	076	L	092	\	108	l	124	
013	<cr>	029	↵(gs)	045	-	061	=	077	M	093	]	109	m	125	}
014	<so>	030	▲(rs)	046	.	062	>	078	N	094	^	110	n	126	~
015	<si>	031	▼(us)	047	/	063	?	079	O	095	_	111	o	127	Δ
128	Ç	144	É	160	á	176	█	192	ˆ	208	µ	224	α	240	≡
129	ü	145	æ	161	í	177	█	193	ˆ	209	π	225	β	241	±
130	é	146	æ	162	ó	178	█	194	ˆ	210	∏	226	Γ	242	≥
131	â	147	ô	163	ú	179	█	195	ˆ	211	∏	227	Π	243	≤
132	à	148	ö	164	ñ	180	█	196	ˆ	212	∏	228	Σ	244	∫
133	ä	149	ü	165	Ñ	181	█	197	ˆ	213	∏	229	σ	245	∫
134	â	150	û	166	æ	182	█	198	ˆ	214	∏	230	μ	246	÷
135	ç	151	ÿ	167	æ	183	█	199	ˆ	215	∏	231	τ	247	∞
136	ê	152	ÿ	168	ç	184	█	200	ˆ	216	∏	232	ø	248	∞
137	ë	153	ö	169	ç	185	█	201	ˆ	217	∏	233	θ	249	·
138	è	154	Û	170	ç	186	█	202	ˆ	218	∏	234	Ω	250	√
139	ï	155	ç	171	½	187	█	203	ˆ	219	∏	235	δ	251	√
140	î	156	ç	172	¾	188	█	204	ˆ	220	∏	236	œ	252	√
141	ï	157	ç	173	ı	189	█	205	ˆ	221	∏	237	ø	253	√
142	ñ	158	ç	174	«	190	█	206	ˆ	222	∏	238	€	254	√
143	ÿ	159	ç	175	»	191	█	207	ˆ	223	∏	239	∞	255	√

FPL-2

Veri Tiplerinin Sabitleri:

FPL-2

Veri Tiplerinin Sabitleri:

Yani, her bir veri tipinin parametre almayan elemanları.

FPL-3

Veri Tipleri Arasındaki İşlemler:

FPL-3

Veri Tipleri Arasındaki İşlemler: $f :: \text{Int} \rightarrow \text{Int}$ $f\ x = x * x$

FPL-4

Yapıcılar:

FPL-4

Yapıcılar:

- Tip Yapıcılar
- Fonksiyon Yapıcılar

Tip Yapıcılar

```
data Gunler = Pazartesi | Sali | Carsamba | Persembe | Cuma | Cumartesi | Pazar
```

Tip Yapıcılar

`data` Gunler = Pazartesi | Sali | Carsamba | Persembe | Cuma | Cumartesi | Pazar

Tip Yapıcılar

`data` Sekil = Cember Float Float Float | Dikdortgen Float Float Float Float

Fonksiyon Yapıcılar

`ikiKez :: (a -> a) -> a -> a`

`ikiKez f x = f (f x)`

Fonksiyon Yapıcılar

 $\text{ikiKez} :: (a \rightarrow a) \rightarrow a \rightarrow a$ $\text{ikiKez } f \ x = f (f \ x)$

Fonksiyon Yapıcılar

 $(.) :: (b \rightarrow c) \rightarrow (a \rightarrow b) \rightarrow a \rightarrow c$ $g . f = \lambda x \rightarrow g (f \ x)$

